

MIENTJE VRIJDAG

Levensschets door de heer Bart Roest

en 2 brieven

Wij lezen in Spreuken 10:7: *"De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn"*. De waarheid daarvan is bevestigd in Gods dierbaar Woord. In Hebr. 12 vers 1 staat het met gouden letteren: *Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggen*. Denk eens aan Henoch en zijn wandel met God. Aan Noach en zijn veiligheid in de ark. Ja, denk aan de aartsvaderen Abraham, Izaäk en Jacob, hun geloofswandel en het einde huns geloofs. En Lot werd uitgeleid uit Sodom. Ziet een Mozes' keus, leven en einde. Geheel Hebreeën 11 zegt het ons, dat de gedachtenis des rechtvaardigen tot zegen zijn geweest.

In deze wolk der getuigen was ook besloten onze geliefde zielsvriendin M. Vrijdag. In haar is vervuld dat zij in het geloof en de hoop standvastig en lijdzaam heeft volhard. Zij heeft door genade volhard tot het einde toe. Zij is in 1943 ingegaan in de eeuwige heerlijkheid. Met Paulus mocht zij getuigen: *Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij, de Heere, de Rechtvaardige Rechter in dien dag geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen die zijn verschijning liefgehad hebben*. O, wat een verlossing, overgegaan vanuit de strijdende, naar de triomferende Kerk. Haar wens verkregen om zonder zonde, God eeuwig te verheerlijken. Van onze vriendin, die nu verheerlijkt is, mogen wij met vrijmoedigheid getuigen wat Paulus van Timothéüs getuigde, als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs en uw moeder Eunice, en ik ben verzekerd, dat het ook in u woont. Zij heeft menigmaal van haar grootmoeder en haar moeder gesproken, die beiden, volgens haar getuigenis, God vreesden.

Mientje Vrijdag werd geboren te Rijssen in het jaar onzes Heeren 1884 op 11 Januari.

Haar vader is 87 jaar oud (1946) en leeft nog. Haar moeder is gestorven in 1890. Dus was zij met haar enige broer vroeg haar moeder kwijt. Zeer jeugdig riep God haar door Woord en Geest uit de wereld. Hij trok en overtuigde haar. Zij werd geheel omgezet en zaligmakend overwonnen. Haar ziel werd wonder krachtig zichtbaar ingewonnen voor de dienst van de Volzalige Verbonds God. Met veel droefheid betreurde zij haar zonden tegen een goeddoend God misdreven. O, hoe kon zij met veel ootmoed en aanbidding van haar opzoeking vertellen. Zeer helder ging dit haar in vervulling: *Wat wilt Gij dat ik doen zal?*

Vroeg en jeugdig werkte de Heere met Zijn Geest in haar door. Helder van begin tot het einde was haar weg die God met haar gehouden heeft. Klaar was zij in de opzoekende liefde Gods. Die Geest des Vaders en des Zoons overtuigde haar diep van de val en haar Godsgemis. Niet lang stond zij in de eerste toeleiding. Spoedig werd de Zone Gods in de beloften aan haar ziel geopenbaard. Zij mocht Hem als een verloren ziel in het Evangelie der beloften, in het geloof omhelzen door een geschonken toevluchtnemend geloof. Krachtig werd zij tot God bekeerd.

Steeds dieper werd zij ontdekt aan haar schuld en onverzoende staat met God. Diep werd zij in het Christus-gemis ingezet. En al had zij in al de toeleidende wegen veel geloofsoefeningen, op Gods tijd werd zij met alles ingezet tot een totale verlorenheid. Zij werd daartoe naakt uitgestroopt en ontbloot en in het Godsgemis ingezet, haar werd buiten Christus alle grond van zaligheid ontnomen. Eindelijk bracht de Heere haar ziel in een afgesneden weg. Met David uitroepende *Och Heere, och werd mijn ziele door U gered*, enz. Zij werd in haar erf- en dadelijke zonden teruggebracht in het Paradijs. Daar is vervuld:

*'k Wou vluchten, maar kon nergens heen,
zodat mijn dood voorhanden scheen,
en alle hoop mij gans ontviel,
daar niemand zorgde voor mijn ziel.*

Zij mocht door genade door God, onder God vallen en buigen onder dat heilige recht Gods en met David getuigen:

*'k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog,
Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.*

Daar werd zij in de Vierschaar Gods vrij en soeverein gerechtvaardigd van de zonde, zodat Zondag 23 in haar vervuld werd. O, wat was zij als een gewaterde hof, als zij dit mededeelde, hoe dat tussen een rechtvaardig Goddelijk Rechter, de Middelaar en Borg Jezus Christus tussentrad. Dat zij met een Heilig en Rechtvaardig God in Christus werd verzoend. Dat zij in dat bloed gereinigd werd. Hem als een gegeven Zaligmaker en Verlosser, als haar Bloedbruidegom mocht eigenen. Al haar zonden voor eeuwig uitgedelgd en verzoend werden. Menigmaal was zij dan als boven het stof, als zij dit mededeelde dat zij Zondag 1 geheel mocht beleven. De Vader haar Zijn Zoon gaf en de Zoon als Borg haar tot de Vader bracht. Ja, dan kon zij zo smakelijk getuigen:

*Zijn goedheid steeg ten top,
Hij nam zijn Israël op.*

En de Vader haar overnam uit de hand van de Borg. Zo kreeg zij een plaats in het eeuwig liefdehart Gods des Vaders. De Geest heeft dit verzegeld en getuigde met haar geest dat zij een kind Gods was.

Zo had zij de ganse Middelaarsverdienste tot haar deel en was zeer jong toen zij zich verliezen mocht in God Drieënig als haar Bondsgod. O, wat kon zij eerbiedig van die Goddelijke Personen spreken. Al Gods volk en knechten zijn daar getuigen van, dat ik dit maar stamelen kan van haar weg en leven. Zo had zij een thuiskomen in het hart des Vaders. *Die overwint*, zegt Christus, *Ik zal hem geven te eten van het manna, dat verborgen is, en Ik zal hem geven een witten keursteen en op den keursteen enen nieuwen naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt.*

O, dat kindsschap Gods is zo dierbaar. En wat de zaak voortreffelijker maakte was, dat zij er de genade bij had, van nederigheid en eenvoud. Laag in zelfverfoeiing, werkzaam door het geloof, als vrucht van doorgaande zelfontdekkingen en ontbloetingen. De Vader had haar met al de weldaden weer gebracht door Zijn Geest tot Christus, om uit Hem bediend en onderhouden te worden. Ja uit Hem en door Hem te leven. Zonder Hem kon zij niets doen. Zij verstond door genade die kunst: *hoe lager bij de grond, hoe dichter bij 't verbond*. Om uit dat eeuwige Verbond te leven, uit de God des Verbonds, door de Verbonds Middelaar, in de bediening van Geest en Woord. Zo had zij overal de grond uit verloren. Ook had zij een uitvallend vermogen in de weg der heiligmaking. Daar was zij zeer Evangelies in, om buiten haar zelfs te werken.

Zij ging in het huwelijk met Jan ter Haar, een kind des Heeren. Dit was nu een Godvrezend echtpaar. Met dubbele banden aan elkander en God Drieënig verbonden. Ook haar man was zeer

bevoorrecht op de weg des levens. Zo waren zij tot Gods eer. Zij leefden zo in de echt, enige maanden gelukkig. Helaas, daar werd haar man krank en na een korte tijd stierf hij. Door bloedspuwingen werd zijn leven gesloopt. Op zijn ziek- en sterfbed heeft hij vrij en blij getuigd van de hoop die in hem was voor de eeuwigheid. Zijn ziekbed was Hemels en met ruimte en blijdschap verliet hij deze aarde en was thuis. Dit heb ik veel gehoord uit de mond van onze geliefde Mientje in haar leven.

Zeer kort geleden waren zij in dit Heilig Huwelijk bevestigd door den Weleerw. Heer Ds. van Neerbosch naar aanleiding van Zondag 9. Ja, Zondag 9 had zij als een reispassagier op haar huwelijksweg van haar hemelse Vader ontvangen. O, dit zou haar zo te pas komen in de verdrukking. Zo jong weduwe in dit zo droeve jammer- en tranendal.

Haar man was kort weg en daar werd een mannelijk zaad geboren, dat nu al 32 jaar oud is. O, wat zou het eeuwig groot zijn als de Heere zich zijner mocht ontfermen, om hem te arresteren en te bekeren. Dan zou er een wandelen zijn in de voetstappen van zijn nu Godzaligen vader en moeder. O, dat er geen eeuwige scheiding mocht blijven. Vader heeft hij niet gekend, maar moeder heeft veel vermaand en haar knieën gebogen om haar hart en smart uit te storten. O, zoon van zulke ouders, en gij kinderen van zulke ouders, o waar zult gij aanlanden dit heil te moeten missen. Ook mijn zaad en het zaad van alle Gods kinderen, eens zult gij hen zien verheerlijkt aan de rechterhand in die grote oordeelsdag. Och, dat uw hart met heilige jaloersheid mogen vervuld worden. Roep toch zeer sterk tot de God van uw ouders, wandelt door genade in hun voetstappen. Straks komen wij samen voor Die ontzaggelijke Heere Jezus, voor Zijn geduchte troon. De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen en degenen die de ongerechtigheid doen. En zullen hen in de vurige oven werpen, daar zal wening zijn en knersing der tanden. Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon, in het Koninkrijk huns Vaders. O kinderen, wendt u toch tot de God van uw ouders. Wie weet wat er gebeurt. Hij mocht zich wenden om, uit genade, u dit voorrecht uwer ouders te schenken. Daar zijn zij boven, verlost en in God verblijd. Denkt u wel aan hun vermaningen en gebeden en opvoeding? Dit komt alles terug . . . Maar ik zou afwijken. Die gelukkige zielen, wat zijn zij eeuwig gelukkig. Maar nu komen we weer op Mientje terug.

Het was een zware slag voor haar, zo jong en zo spoedig haar man kwijt te raken. Toen heeft zij een tijd gehad, dat ze veel te diep in het zwart ging. Zij was vol smart en diep treurende. Ze verloor er de zo zoete gemeenschap Gods mede. Enige maanden kon zij niet onder God komen. Haar vlees verteerde van vleselijke smart en droefheid. Eindelijk behaagde het den soevereine God om Christus wil, haar te vernederen door Woord en Geest. Zij mocht door God onder God bukken en buigen met zelfverfoeiing. Zij werd weer in de stand van het leven in de vrijheid gesteld en door de voorbidding van haar oudste Broeder, in dat bloed, van zonde van opstand gewassen worden; en mocht het verzoenende aangezicht Gods des Vaders weer zien en ontmoeten. Daarop volgde vanzelf dat zij mocht wandelen in de vertroosting des Heiligen Geestes. Zo werd zij opnieuw gelouterd en gereinigd. Nooit is deze opstand teruggekomen, maar wel had zij gedurig gemeenschap met haar man boven en verlangde zij om samen te zijn, zonder vlees, om God te verheerlijken. Vandaar had zij het veel over haar man.

Dat alles gaf haar vroeg een plaats in Gods Kerk. In geheel Rijssen en later in Nederland werd deze weduwe in het werk der genade, hoog geacht. Altijd had zij de minste plaats, in haar schatting onder Gods gunstgenoten. Het waren haar de Heiligen van hoge plaatsen. Zij was een planting en een hoeksteen in Gods huis. Zij was geoefend in, veel strijd, maar ook in het Woord der gerechtigheid. Meer en meer werd zij verdiept in den Rotssteen Jezus Christus. Het vuur des

Geestes wat gedurig in haar harte brandende. Zij had veel vrijmoedigheid in het geloof. Ook was zij een diep-ingeleide ziel in de Gods- en Verbondsgeheimen. Zeer klaar was zij in de geloofsoefening. Haar geloofskennis was zeer onderscheiden en practikaal. Zij was diep bekend geworden in de wettische gronden en ook in den weg der verzoening en Godzaligheid. Zij had grote lust tot onderzoek van Gods Woord en een liefhebster van de van God ingestelde middelen. Het was voor haar een verlustiging onder de waarheid te mogen neder zitten. Haar grootheid bestond in haar lage nietigheid. En dan die nauwe geloofsvereniging met Christus, Zij was gesteld om in Hem vrucht te dragen. Zo wandelde zij door geloof en liefde met haar Goël. Dit wandelen met Hem was een wandelen in den Geest. Zo was zij een geoefende ziel in het doden van de werking des vleses, door de kracht van Christus' bloed. Dit vloeyde weer voort uit de gebruikmaking van Christus Middelaarsverdienste.

Dit gaf haar grote vrijmoedigheid met een diepe ootmoed. Zo was zij steeds vermanende, opwekkende of bestraffende.

Zeer diep inzicht had zij in de diepe val van Adam en in haar hart. Doch daar tegenover ook heldere openbaring van de diepten Gods.

Zo had zij een helder inzicht in de breuk der kerk en haar verval, alsmede diep blikkend in de oordelen Gods, zowel Vaderlijk als richtelijk. Helder liet de Heere haar gedurig zien de aanstaande Godsgerichten die gekomen zijn en nog komen zullen. Zeer ernstig was zij daarin om te waarschuwen. Haar klederen waren door genade onbesmet van haar geslacht en afval. Zij zag de verleidende verdorven tijdgeest, die zo diep van de God der vaderen afgeweken was. Als zij daarvan sprak en in het gebed was, dan was zij een gewaterde hof gelijk. Nooit schudde zij het oordeel der Kerk en Natie af, maar zij was dan door Gods Geest zo diep vernederd, dat zij als een zeer schuldig mens onder de oordelen was bukkende. Niemand durfde haar dan tegen te komen, daar er zoveel van afvloeyde, dat ze de gewetens mede had. Zij stond niet boven de breuk maar in de breuk, aldus sprak zij er niet over, maar uit de breuk. Zij droeg de schuld uit haar harte voor God.

En zij had de genade en deugd dat zij rond oprecht was. Zij sprak nooit achter iemands rug maar sprak medelijdend in het aangezicht, Zij kon niet door onvlakke wegen, dan was zij een bestraffende mond. Met lof en achting sprak zij over Gods knechten en volk, als zij daar niet bij waren. Scherp was zij in het waarschuwen tegen achterklap of dwalingen, maar ook voor doorvloeiingen. Er ging stichting van haar uit. Zij sprak, laag van haar zelf, maar hoog van God. In gezelschappen en in sterfhuizen was zij tot stichting met diepgaande verootmoediging.

Vele van Gods kinderen werden door deze ziel vertroost en gesterkt. Men kon haar de geheimen en de lasten toevertrouwen, zij ging er mee tot God. Is dit niet waar, kinderen Gods, die haar gekend hebben en nog leven. Zeg ik er teveel van? Is dit niet tot lof van Gods genade in haar zo rijkelijk verheerlijkt? Zij was de blinde tot ogen en een stut voor Gods Kerk op aarde. Er ging een goede reuk van Christus van haar uit. Zij liet waar zij was geweest, altijd wat achter. In de leer helder en ongeveinsd, daardoor was zij geliefd onder Gods oprechte volk. Dit vloeyde voort uit vrije genadebediening Gods. Want dit schrijf ik niet om haar te vergoden, maar om God te verheerlijken in en door haar.

Het vrije welbehagen Gods, de soevereine genade Gods, was haar spijs en drank. Als haar Drieëinig Verbonds God maar verheerlijkt werd, dan blonk haar aangezicht. De ere Gods woog haar zwaar op het hart. O, wat was zij een worstelaars voor huis, gemeente, land, volk en overheid. Nooit kon er een van Gods knechten in Rijssen het Woord uitdragen of zij had in het

openbaar of in het verborgen, hen opgedragen. Dit kwam dikwijls uit, in de mededelingen over haar zielservaringen. De ambtsdragers en de gemeente kunnen dit zeer wel weten. Ja, o dienaren des Woords en ambtsdragers, moeten wij dit niet tot Gods eer vermelden, wat God ons in haar gegeven heeft? Menigmaal zijn zij door haar woord bemoedigd de kansel opgegaan. Voor de noden der tijden lag zij gedurig, in de eenzaamheid, op de knieën te worstelen. Ja, menigmaal, als Daniël, met open vensteren. Dan goot zij haar hart zo uit, met zulk een Goddelijke eerbied en aandrang, zodat alles zat te wenen als zij *amen* zeide. Ook viel zij gedurig aan de zijde Gods met de schuld van land, volk en kerk. Dan kon zij Gods handelingen zo rechtvaardigen.

Ook moet ik nog mededelen, dat zij onder de zeldzaamsten was, dat de Heere haar des nachts uit de slaap wekte, om uit haar bed te gaan, om met de menigvuldige noden te worstelen en tot God te gaan. Zij had nachtelijke gebedsoefeningen. Gedurig is haar dan, gelijk Esther, de gouden scepter toegereikt. Ja, dat met God worstelen, was in haar niet zeldzaam. Veel Godsgeheimen zijn haar in den nacht geopenbaard. Van de velen zal ik er sommigen noemen.

Lang voor de oorlogen en verwoestingen kwamen heeft zij met een Jeremia, beluisterd op een nacht, duidelijk het grote krijgsrumoer. Zij was dan zo ontroerd en bevende, dat zij op haar aangezicht des nachts lag te wenen. Eenmaal bepaalde de Heere haar uit Jeremia 25 van vers 15 tot het einde, bijzonder; lees dit eens aandachtig. Nu vraag ik, is dat niet vervuld? Heeft de ganse aarde, alle volkeren der aarde, niet uit deze beker gedronken? Is dit ook niet in deze grote wereldoorlog vervuld? En zal dit niet verder worden vervuld?

Dan weer werd zij bepaald bij de verschrikkingen en verderfenis des Almachtigen.

De hongersnood is haar in 1936 zeer krachtig bekend gemaakt. Is de honger niet op aarde geweest?

In die nacht kreeg zij een Verbondsbelofte van haar hemelse Vader door Christus uit Spreuken 27 vers 26 en 27. Dit is in haar gezin vervuld.

Veel andere zaken moet ik voorbijgaan, welke meer personen betreffen die nog in leven zijn en andere zaken die nog vervuld moeten worden. Grote voorzichtigheid is hier nodig.

Wat de Kerk aangaat, heeft zij ook veel van Godswege ervan gezien uit Jeremia 12 vers 7. Ook heeft zij de Kerk ontmoet in Jona 1 vers 11, 12 en 13. Jona overboord en hoe de Kerk probeerde met roeien het schip aan wal te krijgen, doch de storm hoe langer hoe onstuimiger werd en dat eindelijk Jona bereidt was om overboord geworpen te worden. Ook heeft zij de ganse Kerk ontmoet in de verloren zoon, hoe dat de ganse Kerk op *Gods tijd met de verloren zoon, met schuldbelijdenis zou wederkeren tot Sion met grote ontfermingen zodat zij uit het Verbond Gods het toegebrachte zaad heeft omhelsd en ook de wederkerende Kerke Gods. Ja zelfs het oude Bondsvolk Israël daarin ontmoet, dat God Almachtig dit volk zal doen wederkeren. En dit ging met grote eenvoud en de diepste afhankelijkheid gepaard, met aanbidding.*

Wat zal ik meer van dit alles getuigen? Veel lasten van Gods knechten zijn door haar gedragen voor de troon Gods. Ook mijn gezin en persoon droeg ze. Zeer nauw in God was zij aan mijn echtgenote verbonden. (Liesje van Rooijen te Scherpenzeel) En ook na de dood van mijn geliefde gade, heeft zij getrouw onze lasten en droefheid gedragen. Dit was ik gans onwaardig en deed mij gedurig uitwenen van verwondering.

Zo was haar leven als een vreemdeling op aarde. Zij was hier niet thuis. Wat verlangde zij innig naar de aflossing van haar post, met lijdzaamheid en waking. Gedurig waren haar genegenheden

en ook meditatieën Boven. Zij heeft menigmaal met haar geest Boven mogen vertoeven. Zo sprak zij veel uit dagelijkse leven met haar God. Al langer hoe zwakker werd haar aardse tabernakel. Eindelijk openbaarde zich de verborgen kwaal, de kanker in haar lichaam. Nu kwam aan het licht waaruit de verborgen pijnen en steken vandaan kwamen. Dit sloopte haar lichaam, zij sleepte zich voort. Was haar natuur niet zo opgewekt en ijverig geweest, dan had zij al langer op bed gelegen. Maar de laatste maanden kwam zij geheel te liggen. Onder de grootste smarten, was zij zeer gelaten. Wat kon zij dan getuigen van de heilzame lessen, voortspruitende uit de gedurige Vaderlijke kastijdingen. En veel sprak zij over het bitter lijden van haar Brudegom en de vertroosting des Geestes. Dan sprak zij allen die haar bezochten nog moed in, of waarschuwde, en zo prees zij de zo zalige dienst van God aan.

Zij sprak veel over haar aanstaande adres, namelijk dat toekomstig Hemellevens, om ongestoord, zonder zonden, in de zalige gemeenschap met God te verkeren. In Gods kracht mocht zij de vijand op haar Borg wijzen, zodat hij gedurig wegsloop als een dief. In haar ziek- en sterfbed had zij een tere omgang met haar Hoofd en Borg. Haar ziekbed was een predikstoel. Niemand ging er zonder indruk vandaan. Vol was zij van de inwoning Gods en des Geestes. En was zij onder verlaten, of onder afdruk van den ouden mens en haar verdorvenheden, dan kwam zij zo laag in de schuld, dan kon zij het uitwenen. Dan kon zij het niet dragen, indien daar enige verwijdering was gekomen. Onder aanhoudende pijnen werd zij tot den dood bereid. Eindelijk werd het aardse huis dezes tabernakels verbroken.

Op 27 juli 1943 ging zij de eeuwige Heerlijkheid in. De poorten van het Hemels Paradijs gingen ver open op grond van het ganse Borgwerk van Immanuël. Het leven was haar Christus en het sterven gewin. De dood was geen betaling voor de zonde, maar alleen een afsterving van de zonde en een doorgang tot het eeuwige leven.

Zij liet achter haar vader, nu oud 87 jaar, haar oude 80-jarige tante, en een gelukkige ook Godvrezende broeder, tevens ambtsdrager in Gods Kerk. En dan haar zoon 32 jaar.

Let op den vrome en zie naar den oprechte, want het einde van dien man zal vrede zijn. Alzo ook deze gelukkige weduwe oud 59 jaar. Christus getuigt: *Vader, Ik wil, dat waar Ik ben ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld.* De Vader verloor haar daartoe, de Zoon kocht haar daartoe, en de Heilige Geest bewerkte haar daartoe, als een vat ter heerlijkheid. Zo was dit Koningskind voor eeuwig thuis. Nu mag zij zich verblijden, met al de gezaligden, in God Drieëinig om Hem eeuwig te verheerlijken. Die in Christus gelooft, sterft niet in der eeuwigheid.

Zaterdag, van diezelfde week, werd zij begraven. Het sterfhuis zat van achter tot voren vol met de bloedverwanten en de vriendenkring. De Eerw. ds. Fraanje had de leiding. En daar het huis te klein was om de grote scharen te bevatten, was er naast ook een huis vol met vrienden, waar Ds. Heikoo de leiding had. Alle waren vervuld met het geluk der ontslapene en van al Gods volk.

De monden van de leeraars vloeiden daarvan over en er was een aangename vrede. God gaf getuigenis van Zijn werk tot Zijn eer. De mens werd vernederd en God werd verhoogd. Laat ik dit er bij zeggen, dat het van Godswege werd vergund. Hij gaf daar opening en vrijheid toe. Gods eer was het hoogst doel, daar gaat alles om. *Dit volk heb Ik mij geformeerd, opdat het Mijn lof zou vertellen.* Daar werd dat grote licht uitgedragen, Gods raad uitgediend.

Daar liep haar enigst kind achter de lijkstatie met de andere bloedverwanten. Ook de enige broeder, een dubbele broeder, naar het vlees en naar de geest. Voor hem zal het geen eeuwige scheiding zijn. Zeer nauw waren de banden tussen zus en broer geweest en die zullen eeuwig blijven. Op de dodenakker had zich een grote schare opgesteld. Dit is altijd zeer opvallend. Als er een kind Gods begraven wordt is er meestal een grote schare bijeen. Daar gaat wat vanuit. Daar stonden wij aan het graf dezer geliefde dode, met ontroering en blijdschap.

De eerste spreker was ds. Fraanje. Met grote vrijmoedigheid gaf hij getuigenis van de grote genade Gods aan de overledene verheerlijkt. Hij schetste haar leven, daar spreker ook zo nauw aan haar verbonden was. Ook de tweede spreker, ds. Heikoop was met hetzelfde vervuld. Zoo spraken zij met een vaardige tong tot Gods eer. De hemel daalde af. De Heere was met Zijn Woord en Geest tegenwoordig. Daarna sprak ouderling A. Ligtenberg uit ervaring en omgang met de overledene. En eindelijk sprak schrijver dezes een woord, op aandrang. Samen is daar gestameld over het zaligen van zondaren, het geluk van Gods volk en het ongeluk der onbegenadigden, zo zij in die staat blijven.

Wat is het dan een vlotte Evangelieprediking aan zo een open groeve van zulk een kind Gods, als de Heere opening geeft! Wat een zalige vrede en onderlinge gemeenschap was er die dag aan het sterfhuis en aan het graf. Wat een grote genade is ons toch bewezen eertijds waren wij kinderen der duisternis, nu zijn wij kinderen des lichts. Vroeger kinderen des doods, der hel, en nu kinderen des Heeren, des hemels! O, vergeten wij nooit, tot welk een prijs dit is geschied. Het vloeit alles uit de eeuwige soevereine liefde des Drieënigen Gods.

Wat zijn er al veel vromen heengegaan, ook te Rijssen. Denk eens aan de **geliefde A. Baan**, en **broeder van Noord** en de *oude Dieke* en zoveel anderen. Nederland heeft ten allen tijde veel kinderen Gods gehad. Wat is het ledig op aarde, nu er zoveel zijn heengegaan. Daartoe zijn zij voorts gekend tot dit zalig doel en Gods eer. De rechtvaardigen worden weggeraapt voor den dag des kwaads.

Maar God zal tot de voleinding der wereld een kerk hebben, hoe diep het er ook door moet.

Zo was de dag der begrafenis voorbij gevlogen. Zoete verbinding onderling, de gemeenschap der Heiligen. En dit zal zo doorgaan tot de laatste zal zijn ingezameld en de Koning op de wolken des hemels met grote heerlijkheid zal verschijnen. Dan zal het ganse lichaam van Christus, waar Hij het hoofd van is, de Vader worden voorgesteld als een volmaakte, gekochte en verlore Bruid.

Hij zal dan eeuwig met de Vader en de Heiligen Geest verheerlijkt worden.

Mijn God, U zal ik loven, omdat Gij dat gedaan hebt.

Hier is dan een korte schets over het leven en sterven van onze geliefde, nu zalige vriendin, Mientje Vrijdag.

In dit boekje volgen van haar nog enige brieven, uit de honderden, die zij geschreven heeft. Op aandrang van velen ben ik eindelijk bezwiken om dit op te volgen en iets van haar aan het licht te doen komen. Het zou al eerder zijn geschied, doch de oorlog en gebrek aan papier, heeft het langer doen ophouden dan wij gehoopt hadden.

Uit de brieven zijn de uiterlijke zaken, zoveel als dit niet tot stichting diende, uitgenomen. Zover het met de taal mogelijk was, is het in den oorspronkelijke zin overgebracht. Het is alles vol gebrek, ook van mij, maar daar ik vast vertrouw dat de vrienden met mijn onbekwaamheid zekerlijk rekening zullen houden, breng ik dit ter perse.

Moge God er in verheerlijkt worden, Zijn Koninkrijk er door uitgebreid en Gods Kerk er door geleerd en bemoedigd worden.

Dit is de wens van Uw onwaardige vriend,

Scherpenzeel, Maart 1947.

B. ROEST.

Onderstaande brieven zijn niet door Bart Roest gepubliceerd.

Brief van Mientje Vrijdag aan Leen Potappel.

Rijssen, 27 januari 1936

Geliefde broeder in onze allerschoonste en allerdierbaarste Immanuël, met uw medebroeder. *De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, beware uwe harten en zinnen in Christus Jezus.*

We gedachten gedurig om u samen een lettertje te schrijven. Maar ach, gedurig oponthoud en verwisseling. Sinds we de laatste maal een lettertje schreven, is het er nog niet beter op geworden. Wat liggen we diep onder de rechtvaardige en heilige oorlogen van Jehova. O, het kan toch soms zo zwaar drukken dat ik het wel zou willen uitschreeuwen, zo we alleen waren. En geliefden, niet die of die, maar *wij* hebben God op 't hoogst misdaan. Het is nog een ademtocht als we 't nog mogen uitzuchten. En ach dat kennelijke, dat het oordeel begint van Gods Huis. *Hoe zit die stad zo eenzaam, die vol volks was. Zij is als een weduwe geworden. Zij, die groot was onder de heidenen, een vorstin onder de landschappen, is cijnsbaar geworden. O, van de dochter Sions is al haar sieraad weggegaan!*

We dachten vanmorgen nog zo aan hetgeen u schreef in uw eerste brief: Sion is geen stad op een berg meer, maar is een ruïne geworden. Ach, dat ons hoofd water ware en onze ogen een springader van tranen. Ik zou niet liever doen, dan dag en nacht bewenen de breuk der dochteren mijns volks. *Want, zo ik u vergete, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf. Zo ik Jeruzalem niet steile boven het hoogste mijner blijdschap.*

Ach geliefden, die vereniging en gemeenschap is zo teer en zo dierbaar, vloeiende uit dat dierbare Hoofd Jezus Christus. Die schone en zoete Roos van Saron. Nu zijn ze samen zo nauw verenigd, als de ranken in de Wijnstok, die al hun sappen en hun leven uit de Wijnstok halen. Groenewegen zingt er van:

*Zoete banden, die mij binden,
aan des Heeren lieve volk, enz.*

Maar ach, dewijl er zo weinig gemeenschapsleven is uit, en in, en met dat dierbare Hoofd, is er ook zo weinig te bespeuren van dat: *Ziet hoe lief zij elkander hebben.* De wereld wijst ze niet meer na. U begrijpt, we bedoelen dit niet in verkeerde zin, maar zoals de Heere Jezus met Zijn volgelingen in Zijn omwandeling. Toen waren ze toch een verachte fakkel, een sekte die overal tegengesproken werd. Maar nu heeft de Kerk zo'n werelds kleed aan. Het is vaak net of ze nog beter op hun gemak zitten bij de wereld dan bij hun broeders en zusters in den Heere. O, wee onzer, dat we zo gezondigd hebben. *Zou Mijn ziel Zich niet wreken aan zulk een volk als dit is?* Welk een geest des diepen slaaps is er over de Kerke Gods! Daar is geen licht en geen gezicht van den Heere. Hoe vermenigvuldigt de ongerechtigheid. Is het geen wonder dat we met land, volk en overheid nog niet vernield zijn?

Dezer dagen zijn wij er nog zo kennelijk weer bijgebracht, hoe we voor enige jaren onderwezen werden met: *Te dien dage zal de mens zijn zilveren en zijn gouden afgoden werpen voor de*

mollen en de vledermuizen. Maar ach, er is nog al een krampachtig vasthouden tot op heden, al weten ook de mensen haast niet hoe ze 't maken zullen, daar ook hier de werkeloosheid en ook de armoede groter wordt. Maar toen onderwees ons de Heere voor enige jaren, dat het zo bang zou worden, dat we straks de afgoden van angst (dan zouden ze tot een last worden) zouden wegwerpen. O, daar is geen bestraffende en waarschuwendende mond meer. Wie staat er met Habakuk op de wacht? Dan die getrouwe oudvaders, wat een lichten waren dat. Wat heeft de Heere toch gezorgd, wat is dat overjarig koren toch voedzaam en gezond.

We zagen uit het vorige briefje dat u nog gedurig onderwijs mag ontvangen, geliefde zielevriend. We waren er zo verblijd mee en gunnen u dat zo hartelijk, we zijn er zo jaloers op. *Dat koren en die most maakt de jonkvrouwen toch sprekende.* O, die zoete samenspraken en dat kort bij de Heere leven!

Hoe het bij ons is? Op en neer. De eerste woensdag in november is het hier dankdag. Dit is ook al net als bij het meeste, vorm en sleur; waar dat lieve Wezen van walgt en getuigt: *Ik mag uw verbodsdagen niet rieken.* Daags tevoren poogden we 's Heeren aangezicht te zoeken, of Hij Zich mocht ontdekken en openbaren, maar hoe we probeerden, het ging niet, de weg bleef gesloten. Dat maakte ons zeer bedroefd. We stonden de volgende dag weer net zo op. Zo bedroefd, en probeerden maar weer. Toen was het: *Verzamelt Mij de kinderkens en die de borsten zuigen, de bruidegom ga uit zijn binnenkamer en de bruid uit hare slaapkamer. Laat de priesters, des Heeren dienaars, wenen tussen het voorhof en het altaar.* O, daar zette ons de Heere diep in de schuld. In de eerste plaats was ik zelf de vrouw die daar schuldig stond en ik heb mijn eigen schuld en van de mijnen uitgeweend. *O, mijn hoofd bedolven onder die golven, van mijn ongerechtigheên.* Toen de schuld der priesters en der ganse Kerk. Ik deed maar niet anders dan dezelve uitbreiden voor 's Heeren aangezicht. Het was net of ze hoe langer hoe groter werd. Terwijl we in dat bekennen en belijdenis doen lagen, werd het krachtig in onze ziel: *En het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van al onze zonden.* Daar was de ganse Kerk in begrepen. Waarop we weer antwoordden: Ja, dat mogen we geloven, dat dat bloed reinigt van alle zonden. Maar ach, mochten we dan nog eens weer met dat bloed in aanraking komen. Weer eens met dat bloed besprengd en in dat bloed gewassen worden. Daarop sprak die lieve Vader zeer dierbaar: *Ziet, Mijn Knecht zal verstandiglijk handelen.* Waarop onze ziel weer sprak: *Lieve Vader, plaatst U ons dan achter Uw lieve Knecht, opdat we Zijn handelingen zien mogen.*

Ik moet kort zijn, verder hadden wij de gehele dag veel omgang. En dan die doorgang tot dat binnenste Heiligdom. Ook de volgende dag en 's middags was het een zoet samenzijn met 's Heeren kinderen. Dat heeft zo een week geduurd. Nooit eerder heb ik zo de Wet horen voorlezen als zondags daarop. Kennelijk hoorden we de stem van die lieve Vader in Christus: *Ik ben de Heere uw God,* enz. Ook hebben we veel achter die lijdende Zoenborg mogen wandelen. Ik riep maar telkens. *Lieve Vader, breng en houd mij achter Uw lieve Knecht.* O, dat: *Ziet de Mens!* Ik kan alles niet uitbreiden.

Woensdag ontwaakten we met: *Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet.* We zeiden: *Niets liever Heere Jezus dan dat, U tegemoet.* De liefde was zo sterk en de vereniging en omgang. *Maar, Heere Jezus,* zeiden we, hoe zal U dan komen? *Naar hetgeen U ons al jaren geleerd hebt, zal toch nog niet direkt Uw komst ten oordeel zijn,* naar onze gedachte. Daarop was het: *Wiens wan in Zijn Hand is en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren.* En ziet, geliefden, dan zal er wat komen kijken.

Hierna hebben we veel strijd gehad, aanvallen, vijandschappen, de diepe kolken van ons goddeloos bestaan, dat het nooit eens wordt met de Heere en Zijn zo goede en getrouwe leiding. Maar dat zich altijd zelf een weg uitdenkt, die hem goeddunkt. Maar waar de Heere van zegt: *En het einde daarvan zijn paden des doods*. Dit wetende, maar er niet te kunnen komen. O neen, ik zou nog eeuwig verdwalen en omkomen, als mijn Leidsman niet getrouw was en Zich weer ontfermde en dat dolende schaapje Zijn hand reikte. Dat mocht weer gebeuren en de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs richtte ons geloofsoog weer op Hem en kwam met het laatste vers van Psalm 35, ons oog op Hem te vestigen, om te allen tijden om Zijn gerechtigheid verblijd te zijn. O, die enige vaste grond van zaligheid, Christus en Zijn aangebrachte gerechtigheid. Toen verder dat eindigen in die hoogste God. Van regel tot regel was er in de kerk zo'n zoete aansluiting met die oudvaders.

Morgen is het veertien dagen geleden dat we onze geliefde zielszus, die al lange tijd ziek is, te Scherpenzeel bezocht hebben. [Liesje van Rooijen, getrouwd met Bart Roest] Wat mag ze veel omgang met de Heere hebben. Oude Baan en Van Noort zijn mee geweest. Oude Baan heeft ons verzocht u de hartelijke groeten te doen. U zult wel eens van die zielsvriendin gehoord hebben. De Heere maakt haar rijp voor de heerlijkheid. Voor het uiterlijke is ze een toonbeeld van ellende. Veel pijn en ze kan ook niet meer zien. Maar als ze veel pijn had, toen wij er waren, lag ze stilletjes, zachtjes te zingen van: *Laat ons vrolijk zijn, vrolijk zijn*. O, ik had daar wel willen blijven, om die Godsgeheimen te horen. Ik kan niet uitweiden, maar moet eindigen.

Verleden week sprak de Heere ons hiermede aan: *Waakt dan te allen tijde, opdat gij waardig moogt geacht worden om te staan voor de Zoon des mensen*. En dat in terugleiding naar: *Ziet, de Bruidegom komt*, enz. Dit heeft ons veel zuchtende doen zijn, of de Heere ons wakende mag maken en houden. We zijn zo stumperig, en kunnen niet gaan of staan buiten de Heere. We worden hoe langer hoe armer, blinder, dwazer en onwijzer. Ik had nooit gedacht dat we zo uitgeledigd werden. Het verstand raakt geheel op. Ik kan de leiding van de Heilige Geest niet op mijn weg ontberen. Ik heb een hart dat dwaalziek is en verward, niets doet dan af te keren.

Nu nog een vraag en we breken af met pen. Broeder, mag u nog wel eens gedurig arbeid en worsteling hebben, met die schaapjes die nog onder dat lieve zegel der verkiezing liggen, die nog toegebracht moeten worden?

Gedurig zijn we in de geest bij ulieden, ook op de lieve sabbatdag in het opgaan naar 's Heeren huis. Geliefden, gedenkt onzer in uw verzuchtingen, als het zijn mag. Nog een klein poosje achter die grote Kruisdrager en dan voor eeuwig thuis.

De Heere zegene u samen uit Sion om Zijns lieve Zoons wille, is onze wens en bede. Als het kan laat Johan [Johan Slager, later ds. Slager] nog eens een lettertje schrijven, hoe het u samen gaat, ook aangaande de bange en zeer donkere tijden, die we beleven.

Uw oude zielsvriendin Mientje Vrijdag

***Brief van weduwe Ter Haar - Vrijdag, (Mientje Vrijdag)
aan ds. M Heikoop te Utrecht.***

Rijssen, 31 oktober 1940.

Eerwaarde leraar en beminde broeder in onze allerdierbaarste en alleenwaardigste Immanuël, Die ons van God geschonken is tot rechtvaardigmaking, heiligmaking en volkomen verlossing, met uw echtgenoot en kinderen.

Vele malen lag het in onze gedachten u een lettertje te schrijven met betrekking en zoete banden door de Heere gelegd, wiens Naam toch eeuwig eer moet ontvangen. Maar ach, zal u met al de omslag en vele bezigheden en zorgen, te meer in deze tijd waar alles bijna onder de distributie is, maar niet ophouden.

O dominee wat drukt 's Heeren hand zwaar op ons en op ons arme vaderland en volk. Is u en ons toch niet onverhoeds overvallen, de Heere zelf had ons erop voorbereid. Och dat wij en ons volk ons keren mochten tot Dien, die ons slaat en dat wij Hem mochten zoeken en dat met vast en gewezen en bittere en rouw klagen over onze zonden, want Gewisselijk, dan zal de Heere Zijn beloften vervullen, dan zal Ik tot u wederkeren. Maar ach geliefde, wij zien niets van deze tekenen, nog is ons volk geen schuldig volk, wel een bijten in de roede en geklaag en veel gekerm en zo ziet het er naar uit als we onze ogen niet sluiten dat de Heere door zal en moeten trekken. De Heere toch kan Zijn genade niet kwijt dan aan een schuldig volk, zie de verloren zoon, hoe werd die doorbrengen met open Vaderarmen ontvangen.

O dominee, is het toch geen eeuwig wonder? Ja het is vast waar wat de oudjes hier altijd zeiden: het wonder wordt hoe langer hoe groter. En wie zal toch het wonder kunnen verklaren. Ze komen in de verdere weg als de Heere vele bemoeienissen komt maken, woorden hoe langer hoe meer te ontbreken. De kerk zingt er van: *'dit is een wonder in ons ogen, wij zien het en doorgronden het niet'*. En als het hier dan zo wonderbaarlijk is als wij dan door het geloof op dat geslachte Lam mogen zien, Hem aanschouwen in Zijn twee naturen, als God en mens in één Persoon. En dan dat zoete mijn en Zijn Goël, Losser, Borg en Bloedbruidegom, o die eeuwige liefde! Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft lief gehad, o die dadelijke inleving en beleving.

Daar mochten we de verleden week nog wat van hebben, maar o, daar bleef niets van ons over dan maar zinken en vallen en zwemmen in die oceaan van eeuwige liefde van God Drie-enig. 'Welzalig toch die al zijn kracht, en hulp alleen van Hem verwacht' enzovoort. Al is het dan nog zo donker en bang op de aarde, dan is in de tente van dat Israël het eeuwig licht en het waarachtige licht en dan mogen zij licht zijn in den Heere. Dat is voor de wijzen en verstandigen verborgen maar de kinderkens geopenbaard. Dan mogen wij het anker werpen in het binnenste heiligdom, waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus Christus, o zoete dierbare Naam, ja alles wat aan Hem is, is gans begeerlijk.

O broeder, het zal wat zijn als wij de reisstaf mogen neerleggen en van de strijdende kerk in de triomferende Kerk zullen gebracht worden. Wij mogen toch bij tijdjes de kust wel eens zien en roepen dan ook uit: land, land. 't Is toch zo'n woedende zee waarop van voren de storm is en van rondom en achter. Als dan de Jona's nog slapen, dan is dat toch wel een zeer diepe slaap. Wat zal er toch van worden als die biddende en dankende Hogepriester niet zat aan 's Vaders rechterhand, Die daar altijd leeft om voor Zijn volk te bidden. Maar zullen ze er vrucht van hebben, dan kunnen ze niet slapen, een slapend mens neemt niet tot zich. O zoete vrucht van Hem, te mogen leven door de dierbare bediening van God, de Heilige Geest.

De Heere gaf ons deze week nog licht wat nu heiligmaking is. Och, hoe een verkeerd denkbeeld hebben we daar vaak van. Daar stonden we met lege handen en zagen niet anders in ons dan armoede, ledigheid, schuld, maar ook in diepe afhankelijkheid met smekende ogen staren op onze dierbare oudste Broeder. Die daar getuigt: *uw vrucht wordt uit Mij gevonden*. En dan die zoete uitlating en bediening aan een zondig en schuldig mens. Dan krijgt Hij waarde en plek en werk

en laat die ziel zich zaligen. Is dat nu uit te spreken? Daar valt ze rondom uit en buiten en toch er midden in, die het vatten kan die vat het.

U wel geliefde, die van de Heere geleerd zijt als 's Heeren knecht en kind. En nu verder geleid van die gebrekkige heiligmaking in de heerlijkmaking en wel met deze waarheid: *'Wij hebben hier geen blijvende stad, maar zoeken de toekomstige'*. En daarin onderwees ons de Heere, hoe straks de heerlijkmaking, zo gebrekkig ze hier beleefd wordt en zo arm dat schepseltje toch wordt in de weg van heiligmaking. O dominee houd moed, straks komen we in de heerlijkmaking en dat zal wat wezen.

Werd terug geleid hiervan jaren geleden op een zaterdagmorgen, iets van doorgeleefd, waarop ik nu niet kan ingaan, dan wordt het te lang. Maar o dat zal wat zijn, dat volle, dat volmaakte, dat geloof verwisseld in aanschouwen. Als nu hier die eeuwige liefde in haar stralen uitgestort wordt in het hart, wat is dan de weerkaatsing daarvan in het hart toch sterk, en hoe tintelt het dan alles van de liefde Gods. En dan nu nog in zo'n aarden vat en in het onvolmaakte, dat ze nog zo ten dele zien en kennen. O, geliefde, ik heb naar verwonderd over de aarde gelopen, daar is hier op aarde toch geen beter plekje dan dat van Maria aan de voeten van Jezus.

En dominee, hoe is het met uw lichaam, weer wat sterker geworden? Gelukkig dat uw werk op aarde nog niet af is, u zal met het moeilijk reizen ook ons wel niet kunnen bezoeken. Wij zijn er nog niet, zie Leviticus 26 maar.

*Hij is't al treft u 't felst verdriet,
uw Wachter Die uw voet,
voor wankelen behoedt,
Hij Isrels wachter sluimert niet,
geen kwaad zal u genaken,
de HEER' zal u bewaken.*

Wij wensen het u van harte toe dat u maar bij dag en nacht in die schuilplaats en in de schaduw van de Almachtige mag verkeren. Zijn rust is toch heerlijk, in dat Dothan is het veilig, want zie eens wat ze omringd.

Hier is alles nog zo bij het oude, onder het volk en hier in huis. De oudjes worden minder, zoals tante haar geheugen is zeer klein. Mijn broeder gaat nog al, u hebt de hartelijke groeten van hem. Mijn arme kind is lichamelijk zeer goed, het schijnt dat hij de ziekte heel te boven is. Verder is mijn huis naar, kan dat niet uitbreiden op papier, maar nu geeft de Heere kracht naar kruis, en kruis naar kracht. De Heere is nederbuigend goed, in de diepte liggen de schoonste parelen. *'In de grootste smarten, blijven onze harten, in den Heere gerust'*. Hij is in alle leed tot hun hulp gereed. Hij legt ons niet teveel op. Achter de met doornen gekroonde Heere Jezus, Die het kruis heeft gedragen en de schande veracht. O, zoveel voor enige weken daarin gehad en gesmaakt. Was me die dag daarvoor te zwaar. Wij dachten onder het kruis te bezwijken, nee, we konden er nooit doorheen komen enzovoort. En daar kwam de volgende morgen de barmhartige Samaritaan, Die verbond onze wonden, die o zo zeer deden en door mensen zo opengereten waren, maar hij goot er olie in en dat droop uit Zijn wonden. O, nooit eerder zo mijn Jezus met de doornenkroon aanschouwd, op welke ook nog geslagen werd.

Geliefde broeder in den Heere, die lieve Kinderleider breide het uit in uw harte, opdat ook u de zalige vrucht en zoete wijn en olie nog proeven en smaken mocht. Zijn vrucht, dat is mijn gehemelte zoet. Wij breken af.

Och dominee, gedenk onzer met onze verdoemelijkheid in uw verzuchtingen, wat wij ook zeer gaarne u doen. Wilt u vriend Rijksen en de zijnen hartelijke groeten doen. *God zal zijn de waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken.*

Groet al degenen die onze Heere Jezus liefhebben in onverderfelijkheid en wees te samen met de uwen den Allerhoogste in alles opgedragen door uw ellendige en arme zielsvriendin.

Weduwe Ter Haar - Vrijdag,

Rijssen.